

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 211/2025
20.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Мирољуба Томића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Златана Куртовића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 362/24 од 30.09.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 724/24 од 27.11.2024. године, у седници већа одржаној дана 20.02.2025. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Златана Куртовића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 362/24 од 30.09.2024. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 724/24 од 27.11.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару К 362/24 од 30.09.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 12 (дванаест) месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 21.02.2024. године до 26.02.2024. године.

Истом пресудом обавезан је окривљени да суду на име паушала плати износ од 15.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења и да надокнади трошкове кривичног поступка на име заступања од стране браниоца по службеној дужности, о чијој ће висини суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 724/24 од 27.11.2024. године одбијене су као неосноване жалбе окривљеног и његовог браниоца и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Златан Куртовић, због битне повреде одредаба кривичног закона из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП у вези члана 453. ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости, указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, наводима да је доношењем правноснажних пресуда повређена одредба члана 453. ЗКП. У вези са тим, бранилац истиче да је у поновљеном поступку, након укидања раније првостепене пресуде по жалбама изјављеним и у корист и на штету окривљеног, побијаном правноснажном пресудом, иста измењена на штету окривљеног и то навођењем у чињеничном опису кривичног дела нових чињеница и околности које су неповољније за окривљеног, од оних које су биле утврђене у чињеничном опису ранијег оптужног акта и опису кривичног дела наведеног у изреци раније укинуте првостепене пресуде, а које чињенице су окривљеном стављене на терет након укидања раније првостепене пресуде, изменом оптужног акта од стране јавног тужиоца, што је довело и до теже правне квалификације кривичног дела у побијаној пресуди и строжије кривичне санкције.

Бранилац наводи да је на штету окривљеног у погледу радње извршења кривичног дела које је предмет оптужбе, измењеним оптужним актом окривљеном стављено на терет да је на нарочито дрзак начин одузео туђу покретну ствар, па је осуђен због кривичног дела из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика, на казну затвора у трајању од 12 месеци, док је пресудом донетом у ранијем поступку окривљени осуђен на казну затвора у трајању од 6 месеци, због кривичног дела из члана 203. став 1. Кривичног законика, обзиром је из диспозитива првобитног оптужног акта изостала наведена квалификаторна околност потребна за постојање кривичног дела из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости, Врховни суд оцењује као неосноване.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, постоји када се пресуда у погледу правне квалификације кривичног дела и одлуке о кривичној санкцији измени на штету окривљеног, ако је изјављена жалба само у корист окривљеног (члан 453. ЗКП).

Одредбом члана 453. ЗКП прописано је да, ако је изјављена жалба само у корист оптуженог, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Из цитиране законске одредбе, по налажењу Врховног суда, јасно произилази да се пресуда не сме изменити на штету оптуженог у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције, само уколико је жалба изјављена у корист окривљеног, а не и у случају када је иста изјављена и на његову штету.

Из списка се утврђује да је првобитним оптужним предлогом ОЈТ у Новом Пазару Кт 818/20 (Кто 495/22) од 03.08.2022. године окривљеном АА, стављено на терет да је на дрзак начин одузео туђу покретну ствар другом у намери да њеним присвајањем себи прибави противправну имовинску корист, чиме је извршио кривично дело тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика.

Пресудом Основног суда у Новом Пазару К 113/24 од 15.04.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела крађа из члана 203. став 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од шест месеци, обзиром да у оптужном акту, при коме је јавни тужилац остао до краја главног претреса, није наведено да је окривљени кривично дело крађе извршио на „нарочито дрзак начин“, што би у конкретном случају, претстављало квалификаторну околност потребну за постојање кривичног дела из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика.

Ова пресуда је, усвајањем жалби окривљеног и његовог браниоца, као и жалбе јавног тужиоца која је изјављена због повреде кривичног закона и одлуке о кривичној санкцији, укинута решењем Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 482/24 од 17.07.2024. године и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку, окривљени је побијаном првостепеном пресудом Основног суда у Новом Пазару К 362/24 од 30.09.2024. године, оглашен кривим због кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 12 месеци, а по оптужном акту измењеном од стране јавног тужиоца, који је с обзиром да је овлашћен да током целог трајања кривичног поступка, а све до правноснажног окончања истог, располаже оптужним актом, сходно овлашћењима из члана 43. ЗКП у вези члана 409. став 1. ЗКП, прецизирао оптужни акт на главном претресу одржаном дана 30.09.2024. године, у погледу чињеничног описа, између осталог и додајући испред речи „дрзак начин“ реч „нарочито“, која је изостала из првобитног оптужног акта. Наведена пресуда у свему је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 724/24 од 27.11.2024. године.

Дакле, неспорно је, да је након укидања пресуде Основног суда у Новом Пазару К 113/24 од 15.04.2024. године, окривљени побијаном пресудом донетом у поновном поступку, осуђен због тежег кривичног дела и на строжију кривичну санкцију односно казну затвора у дужем трајању. Међутим, забрана преиначења на штету окривљеног, на коју указује бранилац може настати у процесној ситуацији када је изјављена жалба само у корист окривљеног, како је то предвиђено одредбом члана 453. ЗКП.

У конкретном случају, против наведене првостепене пресуде донете у ранијем поступку, жалба је изјављена како у корист окривљеног (од стране окривљеног и његовог браниоца), тако и на штету окривљеног (од стране ОЈТ у Новом Пазару и то због повреде кривичног закона и одлуке о кривичној санкцији), због чега је по оцени Врховног суда, одлука донета поновном поступку у сагласности са одредбама Законика о кривичном поступку.

Самим тим, побијаним правноснажним пресудама није прекршена забрана из члана 453. ЗКП, те тиме није учињена ни битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, а како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, јер је суд у погледу правне квалификације, а тако и кривичне санкције, окончао кривични поступак правилном применом одредаба кривичног закона.

Поред овога, као неосновани су оцењени и наводи браниоца, којима се у поднетом захтеву указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, наводима да је погрешна правна квалификација кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим као кривичног дела из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика, већ би се евентуално могло радити о кривичном делу из члана 203. став 1. Кривичног законика, из разлога што начин на који су предметна новчана средства одузета не превазилази уобичајену дрскост која по правилу постоји и код обичне крађе.

Наиме, одредбом члана 203. став 1. Кривичног законика прописано је кажњавање оног ко туђу покретну ствар одузме другом у намери да њеним присвајањем себи или другом прибави противправну имовинску корист.

Кривично дело тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика чини учинилац дела крађе (члан 203. Кривичног законика) ако је крађа извршена на нарочито опасан или нарочито дрзак начин.

Дакле, за постојање кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика, потребно је да су у погледу радњи извршења, објекта радње и намере, остварена обележја кривичног дела обичне крађе, а поред тога, кумулативно, и да је крађа извршена под квалификаторном околношћу предвиђеном у тачки 3), која се тиче начина извршења, односно да је извршена на нарочито опасан или нарочито дрзак начин.

Према изреци правноснажне пресуде, окривљени АА је критичном приликом, на нарочито дрзак начин, одузео туђу покретну ствар другом, у намери да њеним присвајањем прибави себи противправну имовинску корист, тако што је у продавници, у тренутку када је оштећени извадио сав новац који је имао код себе, како би му вратио кусур од купљеног производа, искористио тренутак његове напажње и исти му отргао из руку.

По оцени овога суда, описане радње, које је окривљени предузео критичном приликом, садрже сва објективна обележја кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 3) Кривичног законика, како су то правилно закључили нижестепени судови, имајући у виду да је окривљени критичном приликом испољио већи интензитет дрскости, који се огледа у томе што је оштећеном у продавници, из руку отргао новац, искористивши његову непажњу, док му је враћао кусур, а који степен дрскости, с обзиром на околности конкретног случаја, по оцени овог суда, а супротно наводима браниоца, знатно превазилази и дрскост која се испољава при извршењу обичне крађе.

Стога, Врховни суд налази да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП донета је одлука као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић